

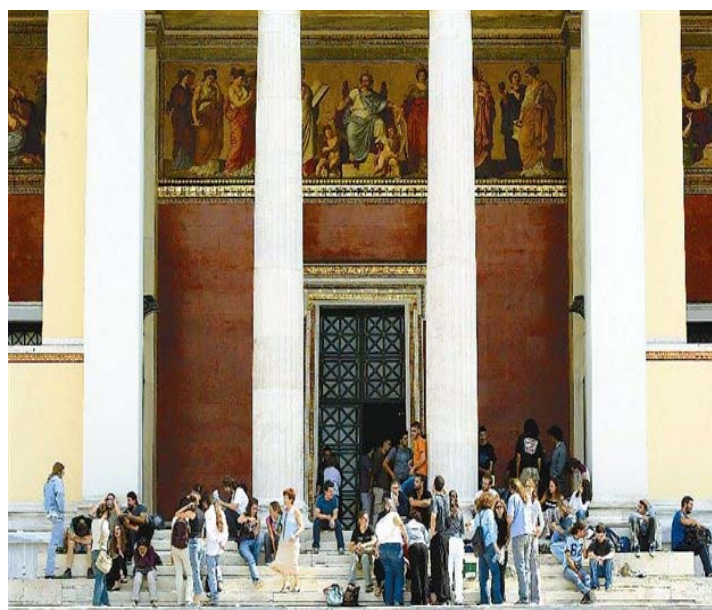
Η ΝΕΟΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΗ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΕΙ-ΤΕΙ

Κυριακή, 10 Ιούλιος 2011 20:24

[0 Σχόλια](#)

Ολιγαρχική πρακτική στην τριτοβάθμια παιδεία

**Του
Σταύρου
Κωνσταντακόπουλου**

Η αριστερά σωστά και δίκαια τόσα χρόνια στρέφει τα βέλη της κατά του νεοφιλελευθερισμού. Σωστά και δίκαια αντιμάχεται την ιδέα ότι η περίφημη «αγορά» αποτελεί το μέσο ίασης πάσας νόσου και ταυτόχρονα το αναπόφευκτο μέλλον της ανθρωπότητας. Σωστά αρνείται να δει τη λειτουργία της αγοράς ως απόρροια ενός φυσικού νόμου και υπενθυμίζει αυτό που μας δίδαξε ο μεγάλος Καρλ Πολάνι στο Μεγάλο μετασχηματισμό¹, ότι δηλαδή, η αγορά δεν έχει τίποτα το φυσικό και ότι «ο δρόμος προς την ελεύθερη αγορά ανοίχθηκε και κρατήθηκε ανοικτός με μια τεράστια αύξηση στην αδιάκοπη, κεντρικά οργανωμένη και ελεγχόμενη παρέμβαση.»

Ωστόσο, η κριτική της στράφηκε μόνον ενάντια στην οικονομική διάσταση του νεοφιλελευθερισμού, παραμελώντας την πολιτική του διάσταση. Ξέχασε κατά κάποιο τρόπο ότι στον πυρήνα του νεοφιλελευθερισμού υπάρχει το πολιτικό αξίωμα ότι η ευθύνη διακυβέρνησης των κοινωνιών ανήκει αποκλειστικά στους λίγους. Και ότι οι πολλοί δεν μπορούν να ενέχονται στους σοβαρούς χειρισμούς που απαιτούνται, είτε για λόγους ανωριμότητας, είτε για λόγους ανορθολογικότητας, είτε για όποιους άλλους, που όμως όλοι εκφράζουν τη βαθειά περιφρόνηση που οι νεοφιλελεύθεροι τρέφουν για το λαό. Δεν στιγμάτισε η αριστερά, τουλάχιστον όσο θα έπρεπε, τον ελιτισμό των νεοφιλελευθέρων. Και επειδή ο όρος ελιτισμός είναι θετικά φορτισμένος στην ελληνική γλώσσα, επαναδιατυπώνω την πρότασή μου. Δεν στιγμάτισε η αριστερά, τουλάχιστον όσο θα έπρεπε, το ολιγαρχικό πνεύμα των νεοφιλελευθέρων.

Η αποψύλωση της συγκλήτου

Τέτοιου είδους αμέλειες, όμως, μπορούν να έχουν καταστρεπτικές συνέπειες. Αν δεν έχεις πάντα κατά νου τέτοιου είδους αντιλήψεις και δεν τις αντιμάχεσαι συστηματικά, όταν αυτές παρουσιάζονται μπροστά σου αποτυπωμένες σε θεσμούς, δεν μπορείς να τις αντιπαλέψεις με όση αποτελεσματικότητα θα ήταν αναγκαία.

Αυτές οι σκέψεις επιβάλλονται σε όποιον έχει την υπομονή να διαβάσει το καινούργιο σχέδιο νόμου για

την ανώτατη εκπαίδευση που η κ. υπουργός κατέθεσε τη Δευτέρα που μας πέρασε. Σε αυτό το «εκτρωματικό» χαρακτήρα κείμενο υπάρχει έντονα η πολιτική διάσταση του νεοφιλελευθερισμού, στην οποία αναφέρθηκα παραπάνω.

Η αποκλειστική ευθύνη της διοίκησης αυτών των πολυδαίδαλων οργανισμών που είναι τα πανεπιστήμια και τα ΤΕΙ, ανατίθεται σε ένα ολιγομελές σώμα που δεν υπερβαίνει τα δεκαπέντε άτομα. Όταν αναφέρομαι σε αποκλειστική ευθύνη, ζυγίζω καλά τις λέξεις μου, εφόσον τα πολυμελή σώματα διοίκησης των ΑΕΙ, όπως οι σύγκλητοι των πανεπιστημίων ή οι συνελεύσεις των ΤΕΙ, που μέχρι τα τώρα ασκούσαν τη διοίκηση, αποψιλώνονται από κάθε ουσιαστική αρμοδιότητα και περιορίζονται στο να εκφέρουν απλώς τη γνώμη τους. Μια γνώμη απλή, ούτε δεσμευτική, ούτε σύμφωνη. Οι σύγκλητοι και οι συνελεύσεις, λοιπόν, απλώς υπάρχουν με τον ίδιο τρόπο που απλώς υπάρχει ένας απλός πολιτικός σχολιαστής απέναντι σε μια κυβέρνηση.

Όλη η εξουσία στα συμβούλια

Τα συμβούλια διοίκησης που για λόγους συνταγματικούς, μετονομάστηκαν σε συμβούλια του ιδρύματος έχουν όλη την εξουσία. Τα συμβούλια αυτά συντίθενται από δεκαπέντε άτομα: επτά διδάσκοντες των υψηλών βαθμίδων οι οποίοι προέρχονται από το αντίστοιχο ίδρυμα, έναν φοιτητή και επτά εξωτερικούς παράγοντες. Δεν θα ήθελα να σχολιάσω προς το παρόν τη συναλλαγή ή τον κομματισμό στον οποίο μπορεί να καταλήξει ένα τέτοιο σύστημα, εφόσον τα «εξωτερικά» άτομα μπορούν να προέρχονται από τον επιχειρηματικό κόσμο, την εκκλησία ή την αυτοδιοίκηση. Αρκεί να υπενθυμίσω ότι όλα αυτά γίνονται για να καταπολεμηθεί σύμφωνα με τους νεοφιλελεύθερους ...η συναλλαγή και ο κομματισμός. Εκείνο που έχει ιδιαίτερη σημασία είναι ότι τα επτά εξωτερικά άτομα επιλέγονται από τα επτά εσωτερικά. Για τον φοιτητή δεν πρέπει ούτε καν να γίνεται λόγος, εφόσον η θητεία του είναι αναγκαστικά ενός χρόνου. Το φοιτητικό κίνημα, αν ο νόμος ψηφιστεί και αποτελέσει νόμο του κράτους θα αφήνει τα αποτυπώματά του, μόνον στα βιβλία της ιστορίας που θα γράφονται για να αφηγηθούν τι έγινε στο μακρινό παρελθόν. Επτά λοιπόν εσωτερικά άτομα θα κάνουν όλη τη δουλειά. Με άλλα λόγια, η πλειοψηφία των τεσσάρων από αυτούς θα μπορεί να καθορίσει την απόλυτη τύχη του ιδρύματος, στο οποίο θα προΐσταται, εφόσον αρκεί αυτή η πλειοψηφία για να καθοριστούν οι επτά εξωτερικοί. Το αποκρουστικό αυτό συμπέρασμα θα μπορούσε να οδηγήσει κάποιον στη σκέψη ότι όλα αυτά οφείλονται σε λογικές ακροβασίες και υπερβολές του γράφοντος. Αποτελούν όμως απλή περιγραφή της μελλοντικής πραγματικότητας, έτσι όπως θα διαμορφωθεί αν τα σχέδια των νεοφιλελεύθερων του υπουργείου Παιδείας ευοδωθούν.

Το πολιτικό όραμα του νεοφιλελευθερισμού

Τονίστηκε από αρκετούς και πάρα πολύ σωστά, ότι το σχέδιο νόμου της κ. Διαμαντοπούλου στερείται εκπαιδευτικού οράματος. Εκείνο όμως που δεν τονίστηκε και πρέπει να τονιστεί με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη έμφαση, είναι ότι το νομοσχέδιο δεν στερείται πολιτικού οράματος. Περιέχει το πολιτικό όραμα των νεοφιλελευθέρων, αυτό μιας ολιγαρχικής διακυβέρνησης των ανθρώπινων κοινωνιών. Οι λίγοι πρέπει και μπορούν να καθορίζουν την τύχη των πολλών. Για όσους το πανεπιστήμιο δεν είναι μόνον μια μηχανή που προετοιμάζει γρανάζια για την αγορά αλλά ένας θεσμός που εκπαιδεύει ακαδημαϊκούς πολίτες, που εθίζει νέους ανθρώπους στις αντιλήψεις αλλά και στις πρακτικές της δημοκρατίας, η απόλυτη και χωρίς δισταγμούς εναντίωση σε αυτό το νομοσχέδιο αποτελεί υποχρέωση.

Σημείωση

1. Στα ελληνικά κυκλοφόρησε το 2001 από τις εκδόσεις Νησίδες σε πολύ καλή μετάφραση του Κ. Γαγανάκη.

Μοιράσου το:

[< Προηγούμενο](#)

[Επόμενο >](#)